

የጥንት ክርስትና

በኢትዮጵያ

(0-500)

□ ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ

(ቦኮስ) 34 ዓ.ም

ሐዋ 8:26-39

የጌታም መልአክ ፊልጶስን። ተነሥተህ በደቡብ በኩል ከኢየሩሳሌም ወደ ጋዛ ወደሚያወርደው ምድረ በዳ ወደ ሆነ መንገድ ሂድ አለው።

ተነሥቶም ሄደ። እነሆም፥ ህንደኬ የተባለች የኢትዮጵያ ንግሥት አዛዥና ጃንደረባ የነበረ በገንዘብዋም ሁሉ የሠለጠነ አንድ የኢትዮጵያ ሰው ሊሰግድ ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ ነበር፤ ሲመለስም በሰረገላ ተቀምጦ የነበሩን የኢሳይያስን መጽሐፍ ያነብ ነበር።

መንፈስም ፊልጶስን። ወደዚህ ሰረገላ ቅረብና ተገናኝ አለው።

ፊልጶስም ሮጦ የነበሩን የኢሳይያስን መጽሐፍ ሲያነብ ሰማና። በውኑ የምታነበውን

ታስተውለዋለህን? አለው።

እርሱም፡- የሚመራኝ ሳይኖር ይህ እንዴት ይቻለኛል? አለው። ወጥቶም ከእርሱ ጋር ይቀመጥ ዘንድ ፊልጶስን ለመነው።

ያነበውም የነበረ የመጽሐፉ ክፍል ይህ ነበረ፤ እንደ በግ ወደ መታረድ ተነዳ፥ የበግ ጠቦትም በሸላቹ ፊት ዝም እንደሚል፥ እንዲሁ አፉን አልከፈተም።

በውርደቱ ፍርዱ ተወገደ፤ ሕይወቱ ከምድር ተወግዳለችና ትውልዱንስ ማን ይናገራል?

ጃንደረባውም ለፊልጶስ መልሶ፡- እባክህ፥ ነቢዩ ይህን ስለ ማን ይናገራል? ስለ ራሱ ነውን ወይስ ስለ ሌላ? አለው።

ፊልጶስም አፉን ከፈተ፥ ከዚህም መጽሐፍ ጀምሮ ስለ ኢየሱስ ወንጌልን ሰበከለት።

በመንገድም ሲሄዱ ወደ ውኃ ደረሱ፤ ጃንደረባውም። እነሆ ውኃ፤ እንዳልጠመቅ የሚከለክለኝ ምንድር ነው? አለው።

ፊልጶስም። በፍጹም ልብህ ብታምን፥ ተፈቅዶአል አለው። መልሶም። ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ አምናለሁ አለ።

ሰረገላውም ይቆም ዘንድ አዘዘ፥ ፊልጶስና ጃንደረባው ሁለቱም ወደ ውኃ ወረዱ፥ አጠመቀውም። ከውኃውም ከወጡ በኋላ የጌታ መንፈስ ፊልጶስን ነጠቀው፤ ጃንደረባውም ሁለተኛ አላየውም፥ ደስ ብሎት መንገዱን ይሄድ ነበርና።

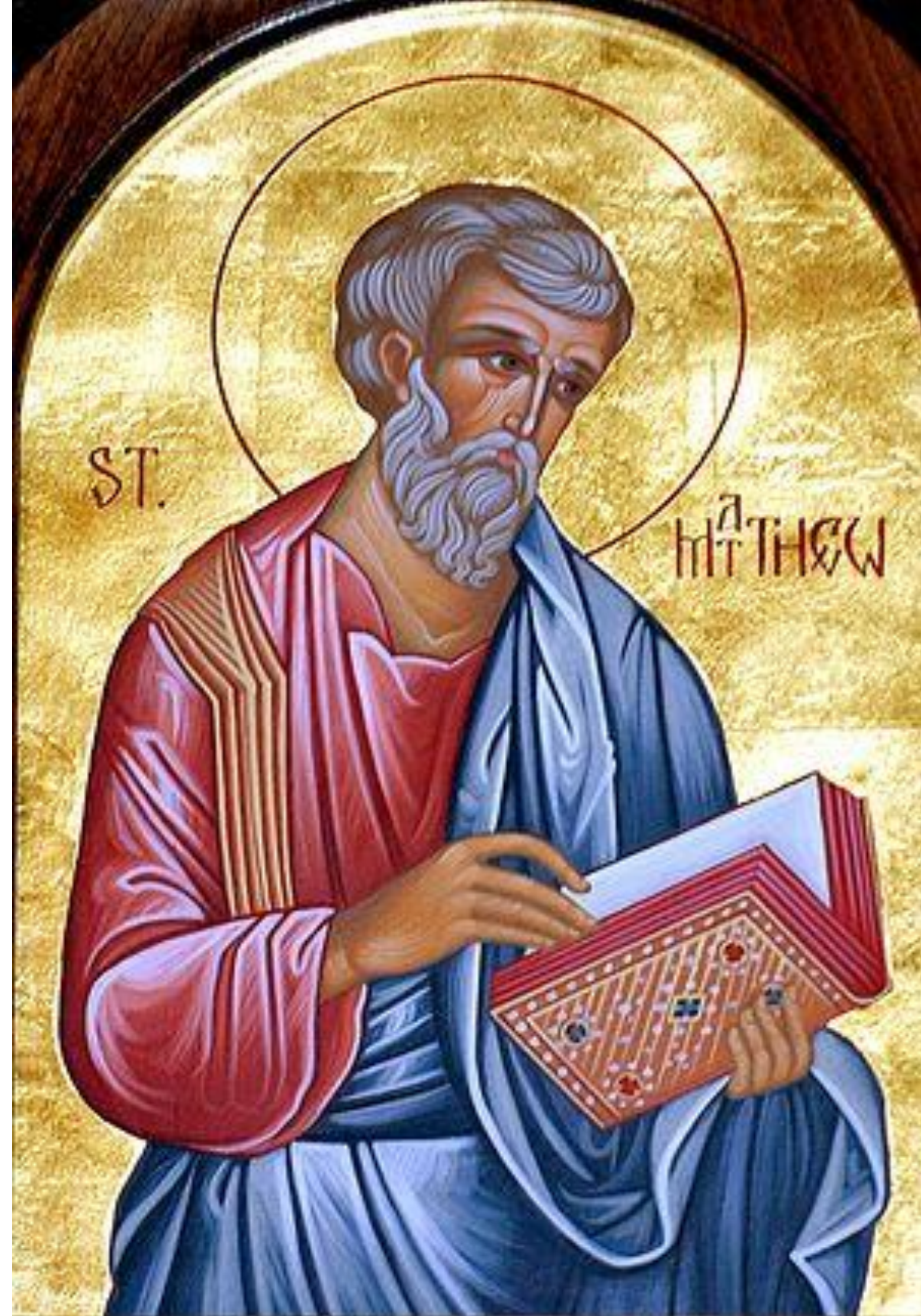

▣ ሐዋርያው ማቴዎስ

የኖረበት ዘመን - 33 ዓ.ም -
የኖረበት ስፍራ - እየሩሳሌም
የእየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያ እና ፀሀፊ

አበርክቶ

- የቤተ ክርስቲያን ታሪክ አባት የሆነው ኢውሳቢዮስ የቂሳርያ እና ዩሐንስ አፈወርቅ ሐዋርያው ማቴዎስ ወንጌልን ሊሰብክ ወደ ኢትዮጵያ እና ወደ ፐርሻኖ እንደሄደ ይዘግባሉ።
- ሐዋርያው ማቴዎስ ተበልቶ እንደሞተም ኢውሳቢዮስና ጆን ፎክስ ይዘግባሉ።

□ አቡነ ፍሬምናጦስና ኤዲሰዮስ

መስላከት አቡነ ሰላማ ከሳቲ ብርሃን (አባ ሰላማ)

የኖሩበት ዘመን – 383 ዓ.ም

የኖሩበት ስፍራ - ጢሮስ ሞስራቅ ሮማን

አቋም - የኬልዌዶንን ጉባኤ የማይቀበሉ

- አቡነ ፍሬምናጦስ ከኤዲሰዮስ ጋር ወደ ኢትዮጵያ መጥተው ለንጉስ ኢዛና ሞግዚት ሆነው ሲያገለግሉ ንጉሱን ክርስትናን እንዲቀበል አደረጉት።
- ንጉስ ኢዛና ካደገ በኋላ ወደ ሀገራቸው ሄዱ። ኤዲሰዮስ ወደ ሀገሩ ሄዶ ሲቀር አቡነ ፍሬምናጦስና ወደ አሌክሳንድሪያ ቤተ ክርስቲያን በመሄድ ለኢትዮጵያ ጳጳስ ይጠይቃል።
- 341 ዓ.ም አቡነ አትናቴዎስ አቡነ ፍሬምናጦስን ሾመው መልሰው ወደ ኢትዮጵያ ላኩት።

“ኢጲስ ቆፖስ ዘአክሱም ወዘኩላ ኢትዮጵያ”

፩ ንጉሥ ኢዛና

የነገሰበት ዘመን 320 – 360

ዘመን - 320 - 360 ዓ.ም

የኖሩበት ስፍራ - ኢትዮጵያ

- ክርስቲናን ለመጀመሪያ ጊዜ የተቀበለ ንጉሥ።
- በልጅነቱ ነበር የነገሰው።
- ፍሪሚንቲየስ እና ኤዛና ለመግባታቸው ነበሩ።
- ክርስቲናን የመንግሥት ሃይማኖት አድርጎ አወጀ።

☐ ተሳዕቱ ቅዱሳን (ዘጠኙ ቅዱሳን)

የኖረበት ዘመን - 110 - 182 ዓ.ም

የኖረበት ስፍራ - አንጻኪያ

አቋም - የኬልዌዶንን ገባኤ የማዕቀብስ

አበርክቶ

- መጽሐፍ ቅዱስን ከግሪክ ወደ ግዕዝ መተርጎም
- ለሳባውያን ፊደላት አናባቢዎችን መፍጠር
- ገዳማትን መመስረት
- የጣዖት አምልኮ ስፍራ ማስወገድ
- መንፈሳዊ ጽሁፎችና ዝማሬዎች ማስፋፋት

አቡነ አሌፍ   አቡነ ሊቃኖስ   አቡነ ይምአታ   አቡነ አረጋዊ   አቡነ ገሪማ   አቡነ ጳጌጠሌዎን   አቡነ አፍጼ   አቡነ ጉባ   አቡነ ጽህማ

